

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félévre 10 kor, negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára: 6 fillér.

Megjelenik napenkint reggel, kivéve hétfőn.
Laptulajdonosok és főszerkesztők:
JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:
Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11
Kiadóhivatal:
HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85.

Most vagy soha.

Irta: Mezei Ernő.

Most vagy soha! Nyilvánvalóan ez a jelszavuk azoknak, a kik a katonai javaslat visszavonása után is minden áron folytatni akarják az obstrukció kockázatát és a kik ezért lekicsinylik a függetlenségi pártnak már eddig kivívott rendkívüli sikerét. Mert hát hol vannak azok a nemzeti követelmények, melyekben a magyar közvélemény az ellenzéki harcnak igazi célját látta és lelkéből üdvözölte.

Hozzuk mindenképp tisztába a harc alkalmának természetét.

A nemzeti követelmények jelentőségét nekem jut legkevésbé eszembe kicsinyíteni. Publiczistikai működésem a tanúság rá, hogy ezekben láttam kezdettől fogva az obstrukció jogi és erkölcsi igazolását. De ki felejtetheti el itt azt, hogy az eddig még soha előtérbe nem állított nemzeti követelmények mégis csak a létszámemelést révén váltak a nemzeti közvélemény vezető kérdéseivé és maga a függetlenségi párt ezeket egyenest a létszámemelést keresztülbocsátásának ellenértékéül állította oda. No amikor a kormány létszámemelő javaslatát visszavonta, mégis megszakítás nélkül folytatni az obstrukciót a vele kapcsolatba hozott nemzeti követelményekért, — vajjon nem azt jelentené-e ez valósággal, hogy maga az ellenzék erőszakolja a létszámemelést?

Ez nem hamis szillogizmus, annyira nem, hogy csodálom, hogy a minden áron harcolni akaróknak figyelme erre a szempontokra ki nem terjed. Szabad-e erre impulzust adnia éppen az ellenzéknek, a mely utóvégre is a nemzet minden újabb megterhelését lelkiismeretesen megfontolni tartozik? Hátha a bécsi hatalmak megfordítják a bot végét és azt gondolják: ha ezeknek bármilyen áron nemzeti vívmány kell, jó csak erőszakoljunk ki érte háromszorosan és négyszeresen nagyobb árt. Ilyen esetre a függetlenségi párt elhatározását szabad-e megkötni? Mégis most vagy soha! Nézzünk hát egyenest a szemébe ennek az érvnek. A minden

áron obstrukciónak nagy, sőt döntő érvök: az alkalom kedvezése. Ugy mondják, hogy a véderőtörvény általános revíziójánál nem lehet majd ezt a végletes harcot újra megismételni, mert nem lesz meg hozzá a körülmények szerencsés alakulása, és ha egyszer leszereltünk, a nemzeti lélek nem feszülhet meg újra a lelkesedés lendületétől.

Szó sincs róla, ez az érv tetszetős első pillanatra, talán mindenkit megveszteget. És mégis csodálkozom rajta. Csodálkozom, mert semmi logikai kapcsolatban nincs a valóságos helyzettel, se az, a mi benne optimizmus, se az, a mi benne pessimizmus. Nyilvánvaló előttem, hogy a kik így beszélnek, a parlamenti obstrukcióna olyan mértéket alkalmaznak, amely csak az igazi forradalmakat illeti meg. Egy forradalom, ah igen ez a végső és döntő kockázat, a melylyel a kitűzött cél győz, vagy elbukik. Egy forradalomban a nemzet fizikai erőki-fejtésének teljes és közvetlen sikere az uralkodó szempont és előtte minden más érdeknek és szükségnek háttérbe kell szorulnia. De az obstrukciós harcot, ha a parlamenti rend megbontása is, igazi forradalomnak nem tekinti senki, hiszen a házszabályoknak is szigorúan formális alkalmazásával megyen végbe. A harcoló ellenzék viszonya a nemzethez ilyenkor is csak arra a morális erőre és csak arra az agitácziós hatásra van fektetve, a mely normalis parlamenti küzdelmekben is az ellenzék szertára. Másfelől igaz, hogy az obstrukciós kockázat egy huzamban való tulságos megnyújtásának az szab határt, hogy az ilyen végletes harc az alkotmány és a törvény teljes érvénye közepett megakasztja az állam mindennapi szükségének ellátását, amit pedig forradalmi kormányoknak is, akár a maga rendkívüli módján, de teljesítenie kell.

Micsoda alapra építik azt a föltevést, hogy a mikor egy szervezett parlamenti párt a keze ügyében lévő állandó fegyverekkel akármi erős agitáczióba viszi bele a nemzetet, a vele kitűzött nemzeti célt, csak egyetlen harcban, egyet-

len terminusra, egyetlen kockázatra lehet elérni? A ki ezt állítja, annak a legszervezettebb parlamenti ellenzéki is haszontalan meddő foglalkozásnak kell tartania.

Most vagy soha! Ez a jelszó soha még békés alkotmányos harcban, soha a legvégletesebb parlamenti küzdelmekben sem szerepelt.

Hiszen éppen az obstrukciós harc már természeténél fogva ellenkező föltevésre van alapítva, mert az ellenzék folytonos őrállását jelentik azaz folytonos készenlétét arra, hogy a kormánynak valamely szándékát a hányszor csak előkerül vele megakadályozza, vagy a kényszerűen visszatérő alkalmakat saját követeléseink kieroszakolására felhasználja. A legál-landóbb és leghiresebb obstrukciós harcoknak csak ez a történetük. Hogy az évekről ne beszéljek, közvetlen szomszédságunkból idézhetjük a közleményekben még frissen élő, és sok tekintetben való hasonlatosságánál fogva mi reánk nézve legsattanósabb példát.

A német pártok obstrukciót indítottak Badeni nyelvrendelete miatt és obstrukciójuk további pozitív céljaul tüzték ki a német nyelv állami jogainak törvényes elismertetését. Mihelyt azonban Badeni sérelmes rendeletét visszavonták, a német pártok az obstrukciós harcot leszerelték.

És a helyzet ma az, hogy az osztrák kormány semmi egyoldalú engedményben többé a nemzetiségeket nem részesítheti, mert tudja, hogy a német obstrukció nyomában újra teljes erővel kitörne, sem a nemzetiségi és nyelvi viszonyokat szabályozó törvényt meg nem alkothatja, úgy, hogy a nemzetiségi jogok ellenértékéül, a német nyelv tényleges állami felsőbbségét törvényes garanciával ne biztosítsa. Tetszik látni, ez az osztrák-német obstrukció sok analogiát mutat a mi függetlenségi pártunk legutóbbi harcához.

Kinek jutott eszébe a német pártok leszerelését úgy értelmezni, mintha arra a harc jövő lehetőségeit eljátszották volna?

Azt mondják e rá, hogy a magyar

nemzetnek pszichológiája más és rá ilyen példák nem alkalmazhatók? Oh milyen szegénységi bizonyítványt állítanak ki itt a magyar nemzetnek! Nem volna érdemes azokért a nemzeti követelményekért csak egy ujjat is megmozdítani, ha annyira sincsenek a magyar nép szívéhez nőve, hogy a parlamenti ellenzék, az érettek való küzdelemben már három hónap mulva ne éreznék a néplélek meleg leheletét, a magyar szívek heves dobogását. De micsoda jogon gondolhatja ezt valaki a magyar népről! 1848 előtt hány-szor ismétlődött a nemzeti ellenzék küzdelme országgyűlésről-országgyűlésre, egy azon gravamenekért és reformkövetelésekért? Országgyűlések közben nem folyt-e szakadatlanul a harc a vármegyei termekben is a képviselői utasítások körül? Ejj, most azt higyjük, hogy a magyar hit villamos áramlata végkép megszakad, a magyar lelkesedés kohója tökéletesen kialszik, ha a legszükségesebb törvényhozási feladatok ellátása végett a nagy nemzeti és parlamenti mérközés néhány hónapra félbemarad!

Azt hiszik megijed a bécsi hatalom az obstruáló ellenzékiségtől, ha ez maga sem bizik a nemzetben és egyetlen kétségbeesett va-banque játékban végnélkül megnyújtja azt a törvényen kívüli állapotot: mely a nemzet minden élő érdekének husába vág bele? Nem! Akik ily mértékkel mérik a mai helyzetet, nem igazi parlamenti küzdők. Mert balga képzelődés az, hogy a törvényen kívüliség túl-hosszan fentartott állapota nem jelentene az ellenzékre nézve kockázatot nemcsak fölfelé, hanem még lefelé is. Épen a »most vagy soha« jelszónak a parlamenti életben teljesen érthetetlen alkalmazása igen is előidézhetheti azt, hogy a balul sikerült kockázat a nemzeti követelmények megvalósítását hanem is örökre, de hosszú nagyon hosszú időre visszavetheti.

A mi általában véve ebben a vitában mutatkozik, az a politikai perspektíva teljes hiánya. Összetévesztik majd a normális ellenzéki harc feltételeit az obstrukció feltételeivel, majd az obstrukciót a forradaloméval. Épen a hogy az ókori egyiptomi festészetben nem ismerték a perspektíva törvényét, amiért az embert, a fát, a hegyet nem bírták különböző nagyságaik arányában elhelyezni.

Országgyűlés.

Zivataros, botrányokkal teljes ülés volt ma a Házban, olyan, amilyen kevés volt a magyar parlamentben.

Már az ülés előtt hirtelen híre kelt, hogy nagy dolgok, nagy meglepetések fognak történni.

Tallián Béla elnök háromnegyed tizenegy órakor nyitja meg az ülést. E percben Polónyi Géza elkiáltja magát:

— Éljen a debreczeni szabadelvűpárt! Éljen a debreczeni főispán!

— Éljen! Éljen! — zugja rá a baloldal! A jegyzőkönyv felolvasása, hitelesítése és az elnöki előterjesztések után Tallián átadja a szót a napirend előtt Papp Zoltánnak, azután Lovászy Mártonnak.

Papp Zoltán: A kassai Rákóczy-ünnepel kezd. Egy megdöbbenő dologról kell itt megemlékeznie. Felolvassa Apponyi házelnöknek ott mondott beszédét, hogy az országgyűlés vezekelni jött Rákóczi emlékeért. Tiltakoznia kell, hogy a kormány ezuttal is rendeletet bocsátott ki a közös hadsereg tisztjei részére, hogy ne jelenjenek meg a kassai ünnepen. Elmondja azután, hogy Mertens tábornok arcpirító megvetéssel dobta el a neki küldött Rákóczi-ünnepre szóló meghívót. Jó, ez közös hadsereg. De hát a honvédtisztekhez ki bocsátott ki rendeletet, hogy ők se jelenjenek meg a Rákóczy-ünnepen? Erre vár feleletet a honvédtisztetől.

Még néhány nyilatkozatot kell tennie. (Halljuk! Halljuk! balról. Élénk mozgás a baloldalon.) Nem akar szerénytelen lenni. Csak olyan akar lenni, amilyenek tudja magát. Most gyűjti az adatokat egy olyan akcióhoz, melynek célja a pragmatika szankció megdöntése. Vizsgálja azt, hogy egy olyan törvény, mely megvesztegetés útján jött létre, irányíthatja-e egy nemzet életét? (Nyugtalanlás jobbról.) Engedelmet kér, hogy előbb egyéniséggel is foglalkozzék. Tizenhat esztendő óta senki tanácsos, senki pénzzel nem segítette. A maga erejével küzdött, amióta tönkrementek s születésével temperamentumával küzdötte ki ezt a helyet magának.

Ezután kilépvén a terem közepére így szól: — Ezennel tizezer koronát teszek le a Ház asztalára.

Óriási felháborodás tör ki a baloldalon. — Ki volt az a gazember? Mi ez? Honnan van ez a pénz?

Leirhatatlan zavar támad az egész Házban.

Papp Zoltán áll egy helyben. Khuen-Héderváry mosolyog. A jobboldal konsternálva ül. A baloldaltól felugrálják helyeikről. Olay, Polónyi kimegy a terem közepére s turkál a ház asztalára leteit ezrekben.

— Pizok! Gyalázat! Gazság! kiáltja az egész baloldal.

Gajári Géza jut először szóhoz a jobb oldalon s belekiált a szörnyű lármába:

— Nevezze meg! Ki adta ezt? Óriási, soha nem látott, soha nem tapasztalt jelenet a magyar képviselőházban.

Döbbenet fogta el a hallgatóságot is. Tallián elnök folyton csönget és Papp Zoltán így folytatja:

Papp Zoltán: Bizony mondom, visszaki-vánkozom a féluton, ha képesek az embernek a becsületében gázolni. Hitvány emberek, kofák, cselédek és nem urak, akik az embernek a tisztességes munkáját meggyanusítják. Engem ezzel a pénzzel, kérem, megvesztegettek.

— Csak akarták! — kiáltják balról.

— Ezt a pénzt azért adták nekem, hogy utazzam el pár napra. Ha az obstrukció elmulik, még többet fogok kapni. Kérdezzék, mi a családom kívánsága, mind teljesítik.

— De bővében vannak a pénznek! Horvát rendszer! — zugja a baloldal.

Gróf Andrássy Tivadar: Hát a Sándor Pál pénze? (Mozgás).

Papp Zoltán: Délután történt a dolog, vál-

tót kértek érte, melyet visszaadnak — úgy mondták — ha szavamnak állok.

— Kicsoda? Ki az? — Kiáltják jobbról. Ki adta? Nevezze meg?

Rákosi Viktor: Majd a vizsgáló-bizottságnak megmondja!

Papp Zoltán: Befejeztem. Nincs több mondanivalóm. Dixi et salvavi animam meam.

Papp Zoltán leül. Óriási láрма.

— Nevezze meg! Nevezze meg! Rikácsolja a jobb oldal.

— Gyalázat! Gazság! — kiáltja az egész baltábor.

Gajári Géza kiáll a terem közepére, úgy kiáltja:

— Amíg nem nevezi meg nem igaz semmi!

Lovászy Márton feláll szólásra. Leirhatatlan láрма.

Tallián felfüggeszti az ülést.

Az összes képviselők benmaradnak. Egy oszóban összefonódva kavargó, forró, zajong az egész tömeg. Mindenki kiáltoz, mindenki ágál. Gajári Géza hangja hallatszik ki:

Ezt Polónyi csinálta! Ez Polónyi stikli. Látom, ő eszelte ki!

Polónyi egészen közel megy Gajárihoz, úgy folyik a veszedelmes vita.

Más helyütt Papp Zoltánt kapacitálják, hogy kötelessége megnevezni a megvesztegetőt.

Leirhatatlan izgalom közt telik el öt perc tiz perc. S az izgalom még nőttön nő, mikor Tallián elfoglalja újra az elnöki széket.

Pap Zoltán leleplezése.

Tallián elnök megnyitja újra az ülést. Pap Zoltán kíván személyes kérdésben szólani.

Pap Zoltán: El voltam készülve, hogy forrongás lesz bejelentésem kapcsán. Ráteszem egész jövőndömet egy lapra. Történjék, aminek történnie kell. Én ugyan szavamat adtam az illetőknek, hogy nem nevezem meg. Adott szavamat sohasem szegtem meg és nem is fogom. De ez a kérdés olyan s a pártom úgy követeli... (Ugy van! jobbról és balról.) Ha tehát felmentenek engem... Kiáltások: Felmentjük!

Rákosi Viktor: A köztisztesség követeli! Nagy mozgás és nyugtalanlás Tallián elnök csönget.

Pap Zoltán: Világosságot követelnek tőlem, ám legyen. Tegnap délután fél négy órakor megjelent egy volt jó barátom, e Ház volt tagja, volt ellenzéki képviselő. Előadta, hogy az itt folyó jelenetek iránt mily véleménynyel van. Azt mondta: »Te tegnap feliratkoztál! Ne beszélj!«

Mondtam: a meggyőződésemet készlet fel-szólalásra. Kérdezte: Mennyiért állok el fel-szólalásomtól. Elmondta aztán, neki az a megbízatása, hogy az obstrukciót leszerelje. Akik beszélni tudnak, azokat sorra járja, akik hallgatók, azokat nem bántja.

Hock János: Most már nem kell, hogy megnevezze. (Nagy láрма és ellentmondás.)

Tizenkétezer koronát ígért s ebből magának kétezer koronát kötött ki provizióul. Szóló azután elment Olay Lajoshoz s elmondta az esetet. Az illető tegnap két takarékkönyvet hozott neki tizenháromezer koronáról.

Megkérdeztem: Miért?

— Mert a pénztár már be volt zárva. Ma reggel azután, miután ezt el nem fogadtam, az Udvari kávéházban, ahol a találkozó volt 10.000 koronát adott át, én pedig egy váltót adtam neki kétezer koronáról. Egy levelet is kellett volna írnom, de a szövege meg nem felelt. Később azután egy más szövegű levelet írtam, mely szerint elutazom. Szónok felolvassa az adott levelet is. Ez az ember a

kit sajnálattal nevezek meg: Dienes Márton volt képviselő, (Óriási mozgás és nyugtalan-ság.)

Elnök kijelenti, hogy a Ház asztalára letett tizezer koronát a Ház pénztárába letétbe helyezi. Az esetben pedig a mentelmi jog megsértését látja és az esetet a Ház hozzájárulásával a mentelmi bizottság elé utasítja.

Polonyi kontra Gajary.

Polonyi Géza: Személyes kérdésben szól. Gajary azt kiáltotta be a Házba: »Ezt Polonyi csinálta!« Nem képzelhet alávalóbb dolgot, mint az ilyen gyanúsítást. Önzetlenül szolgálja a Házat. De mindig el volt készülve rá, hogy meggyanusítsák. Az ő becsületének őre a becsületessége! Ilyen gyanúsítgatásokkal nem lehet alap nélkül jönni. Becsületszavára kijelenti, hogy erről az esetről csak ma reggel szerzett tudomást. Gajaritól várja, mikép fogja helyrehozni, amit vétett.

H I R E K.

Szabadka, július 29.

— **Számunkérőszék.** Ma folytatta a számunkérőszék *Schmausz* Endre főispán elnökelete alatt a hivatalok felülvizsgálását. Dél-előtt az adóhivatalban, a földkönyvnyilvántartói és mérnöki hivatalban, a pénzügyi osztályban és a kulturügyi osztályban, délután pedig a gazdasági ügyosztályban, a katonügyi osztályban, az ügyészségnél, a javadalmi pénztárnál és végül a rendőrkapitányi hivatalnál eszközölték a szokásos félévi hivatalvizsgálatot. Mindenütt rendben találták a hivatalokat, csupán az adóhivatalnál észlelt hátralékok gyorsabb elintézhethetése végett a hivatalos órákat további intézkedésig délelőtt 7-től 12-ig és délután 3-tól 6 óráig állapították meg.

— **Uj bírák.** Ő Felsőge dr. *Dömötör* Aladár zombori törvényszéki aljegyzőt az apatini és dr. *Korpássy* Gyula szabadkai törvényszéki aljegyzőt a bácsstopolyai járásbíró-sághoz albirákká nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Ő Felsőge dr. *Kéler* Sándor ó-becsei kir. járásbírónak a vágújhelyi kir. járásbíró-sághoz eddigi minőségében saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte.

— **A felső ipariskolát végző iparosok érdekében.** A vallás és közoktatásügyi miniszter körrendeletileg értesítette városunk közigazgatási bizottságát, hogy azoknak az iparosoknak a képesítettségét, kik az állami felső ipariskolák valamelyikét, vagy a bpesti állami felső építőipariskolát sikerrel végezték, ugy az egy évi önkéntes katonáskodás kedvezménye tekintetében, mint az 1883 évi I. tcz. szempontjából kijelölendő köztisztviselői állásokra nézve a törvényes minősítés tekintetében a középiskolák, nevezetesen a főgymnasiumok és főreáliskolák végzettségével egyrangúakká tette.

— **A volt halászlai felügyelő.** Wenczel Lajos h. főszámvevő mint volt halászlai felügyelő f. évi január és február hónapokra járó fizetésének kiutalását kérte a tanácstól. Mivel azonban az 1000 korona tiszteletdíj már az ideai költségvetésből törölve lett, fedezet hiányában, a tanács elutasító határozatot hozott azzal, hogy a két hónapra járó napidijai és utazási költségei meg lesznek térítve. Wenczel azonban ezen határozatot megfélebbezte, de a közgyűlés indokainál fogva helyben hagyta a tanácsi határozatot, mire a tanács utján akart a köz-

igazgatási bíróságnál panasszal élni. A mai tanácsülés a közgyűlési határozatot tudomásul vette, Wenczelt pedig utasította, hogy magán uton keressen jogorvoslatot a legfelsőbb fórumnál.

— **Halalozások.** *Latinovits* Sándor, *Latinovits* Pál megyei főispán nagybátyja tegnap a helybeli közkórházban hosszas szenvedés után elhunyt. Holttestét ma a családi sírboltban leendő eltemetés végett vasuton Bikity-Borsódra szállították.

Blumenthal Antal, ki mint tisztartó 40 évig működött Piukovits József országgyűlési képviselőnek, megelőzőleg atyjának gazdaságában, 90 éves korában meghalt. Főnöke díszes koszorút helyezett koporsójára.

Mindenki ismerte az öreg Náci bácsit mert valamennyi földesurnak, persze a régi gárdából, ő volt a bizományosa. A 73 éves kora és hibás lába mellett is fáradhatlan mozgékonyaságn *Weisz* Ignác nemrégiben súlyos betegségbe esett és tegnap, 23-án délután 4 órakor elhunyt. Holnap délután 3 órakor temetik.

— **Mezőgazdasági kiállítás Zentán.** A *Latinovits* Pál főispán védnöksége alatt Zentán rendezendő mezőgazdák és iparosok kiállításának legérdekesebb része a száz mezőgazda gyűjteményes kiállítása lesz. A kiállítási épületekkel s a terület rendezésével már teljesen elkészültek s a minap megtartott bizottsági ülésen elhatározták, hogy a kiállítást augusztus tizenötödikén megnyitják, *Darányi* Ignác földművelésügyi minisztert küldöttség hívja meg a megnyitásra. A küldöttség július 29-én, szerdán tiszteleg *Latinovics* Pál főispán vezetésével a miniszternél. A kiállítás keretében állatkiállítás is lesz, s a szebb példányokat nagyobb jutalomban és díjazásban részesítik. A Szegeden kezdődő iparoskongresszus augusztus 20-án Zentán folytatja tanácskozásait.

— **A zsidó temető rendezése.** A zsidó hitközség előjárósága már régebben elhatározta, hogy a temető nagymérvű kibővítése folytán a rend fentartása érdekében szükséges intézkedések megtételével egyik képviselőtestületi tagot bizza meg. Az előjáróság választása *Horovitz* Ignácra esett, aki már nagy részben a reá bizott feladatot közmegelégedésre teljesítette is. *Salver* Samu hitközségi h. jegyzővel a kimérések és számozások eszközölése után elkészítették a temető térképét és a sírhelyek nyilvántartásához szükséges betűrendes mutatót, úgy, hogy most már fölöslegessé válik az eddig szokásban volt helyszíni szemle, hanem a sírhely megválasztásához elegendő a hitközségi irodában való bejelentés.

— **A Lenkel-utóza kikövezése.** Kovács János és társai Lenkei-utózei lakosok kérvényt adtak be a városi tanácshoz, a Lenkei-utóza kikövezése, szükítése és csatornázása iránt. A tanács a kérelmet véleményezés végett kiadta a mérnöki hivatalnak s mai ülésében tárgyalta a beérkezett mérnöki jelentés alapján. A tanács mai határozata értelmében a Lenkey utóza a Virág utóza hasított köveivel fog kikövetkeztetni, a csatornázás és szükítés iránti kérelem azonban elutasított.

— **Szabadkai lakosból osztrák állampolgár.** Néber Adolf volt szabadkai lakos értesítette városunk tanácsát, hogy magát Poborsch Steierországi község kötelékébe felvétetvén, osztrák állampolgár óhajt lenni miért is Szabadka kötelékéből való elbocsátásáról bizonyítványt kér kiállítani.

— **A városi gazda és legelő felügyelőkre vonatkozó szabály rendeleti szakaszok módosítására irányuló tanácsi javaslatot** a legutóbbi közgyűlés határozatához köpest a tanács kinyomattatta és a bizottsági tagok között tanulmányozás végett szét fogja osztani.

— **A tűzoltó laktanya villanyos világítása** öt éves szerződéssel lett biztosítva, amelyet a város még 1897-ben kötött a villanyvilágítási részvénytársasággal. Ez a szerződés most lejárt és a tanács utasítására most az ügyészség ujabbi öt évre, tehát 1907-ig meghosszabbította azt.

— **A közkórházi betegápolási díjak.** A városi közkórház részére esedékes június havi betegápolási díjakat, összesen 7440 koronát a belügyminiszter az országos betegápolási alaphól kiutalványozta és erről értesítette a tanácsot.

— **A járlathivatal kérelme.** A járlathivatalnál lévő rendőrőrszobában nincs telefon állomás és ennél fogva a járlathivatal sok zaklatásnak van kitéve, miért is Jaramazovics Lőrincz, a hivatal vezetője ezen körülményről írásbeli jelentést tett a rendőrkapitányságnak és kérte, hogy ott egy másik telefon állomás is létesíttessék.

— **Ibrahim Effendi.** A Szegedről szépen elszalasztott, de Szabadkán elcsipett ál-török Ibrahim effendi és kedvese nem egészen közönséges csalók és szédelgők. Végig pum-polták, csalták már egész Európát. Még Bazelből is keresik őket. A szabadkai rendőrség persze méltón van nagyra vele, hogy ő szolgáltatja ki a nagystilű szélhámost és hölgyét. Bazel rendőrsége követeli is őket magának és már meg is indította a kiadásuk iránt való eljárás, mivel ott követték el a legnagyobb szélhámoskodásaikat.

— **Csöd.** A szabadkai kir. törvényszék közhírré teszi, hogy *Klein* R. s. t. szabadkai czég (tulajdonosa özv. Klein Lipótné szül. Hahn Rozália szabadkai lakos) ellen a csöd megnyitott. Csödbiztosul dr. *Solti* Károly törvényszéki bíró, tömeggondnokul *Buchwald* Lázár, helyettesül dr. *Taussig* Izso szabadkai ügyvédek nevezettek ki. Bejelentési határidő 1903. szept 9-én.

— **Szabadkai bulézók a szegedi vásárban.** Ez egyszer rossz vásárt csinált a Császár Lukács és társai néven ismert bulézó közkereseti társaság Szegeden. Már mai számunkban megemlékeztünk, hogy Bohai Mihály kis-királyhegyesi gazdálkodónak értékes lovát elcsalták, Később pedig arról is értesítették rendőrségünket, hogy Ábrahám Ferencz marostoroki gátörnek két jó csikáját cserélték el egy olcsó gebéért. Rendőrségünk még tegnap nyomára jutott a tetteseknek és ma már a lovak is meg vannak. Bohai lovát Császár Lukács, Ábrahám csikait pedig Császár Mihály bulózta el.

— **Elfogott betörőbanda.** A közeli Ó-Becsén néhány hét óta egymást érték a betöréses lopások. A csendőrség a legmeszebbmenő vizsgálatot indította meg a betörők közrekerítése érdekében és ez tegnap sikerült is. Tegnap ugyanis elfogta a csendőrség Bázsity Sándor ó-becsei lakost épp akkor, mikor a Bázsity Grujától ellopott élelmiszerekkel akart elillanni. A letartóztatott egyén aztán elmondotta, hogy Miskovits Pál és Rudolfal szövetkezve, temérdek betöréses lopást követtek el. Az elemelt tárgyakat, jobbára élelmi cikkeket meg is találta a csendőrség a Miskovits testvérek kertjében elásva. Erre a csendőrök mind a három embert letartóztatták és az ó-becsei járásbíró-ság fogházába kísérték.

— **A hűtlen tanoncz.** Basarity Jánkó fűszeres tanoncz rúdul visszaült gazdájának Drenkovics János fűszeresnek a bizalmával, mert 34 koronának elsikkasztása után megszökött hazájába Slavóniába.

— **Anyakönyvi hírek. Meghaltak:** Godár Bódog 9 hó, Blumenthal Antal 90 év, özv. Fejes Jánosné Odor Anna 90 év, Szalay Mátyás 5 hó, Weisz Ignacz kereskedelmi ügynök 73 év, Drilics Györgyné Petrik Ilona 44 év, Görög Lukácsné Vilov Mária 33 év, Szalay István 68 év, Tót Jánosné Gyulás Etel 23 év, Mikolasevics Simon 87 év. Született 11, 6 fiu, 5 leány, Eljegyzés: Kulcsics Antal Timis Antoniát.

SPORT.

A „Szabadka Sport Egylet“ f. évi aug. 2-án rendezendő versenye találkozási helye lesz ugy a főváros mint a külföld és vidék legkiválóbb athletáinak. Napról-napra mindig nagyobb és nagyobb számban érkeznek nevezések.

A 25 klm.-res kerékpárversenyben, mely Magyarország bajnokságáért folyik, biztosan indul *Husztalecz* többszörös bajnok, nemkülönben *Däumler* Ede, ugyszintén *Pécsi* István kerékpár bajnokok ezek mellett a külföld, nevezetesen Szerbia is beküldi 2 legjobb kerékpárversenyzőjét, *Matkovits* és *Szimicset*, akik közül a második nemcsak Szerbia. hanem Bulgária és Bosznia kerékpár-bajnoka is. Mellettük nem maradnak távol a vidék és főváros többi kerékpárosai sem, a kik mindannyian motor és több üléses kerékpárokkal felszerelve jönnek, hogy ezáltal is biztosítsák maguknak a győzedelmet. Most lesz közönségünknek alkalma nemcsak a kerékpárversenyzők művészetében, hanem a motorok és gépkocsik prűszkölésében is gyönyörködni, melyek az egyes versenyzőket a pályán végig fogják vezetni. Helyárak: Páholy ülés 3 kor., Családi páholy 4 személyre 10 kor., Ülőhely aközépen 3 kor., oldalt ülőhely 1 kor., állóhely 40 fill. Tánczvigalmi jegy 1 kor. 30 fill. A sport egylet tagjai a 3 és 2 koronás ülőhelyi jegynek felét, a tanulók pedig csak a 2 koronás helynek felét fizetik. Az 1 koronás és 40 filléres jegyek kivételével a többiek a tánczvigalomra is érvényesek. Jegyek előre válthatók az egyleti helyiségében a rendezőségél és a palicsi pénztárnál. A tánczvigalomra külön meghívók *nem lesznek kibocsájtva.* A villamos kocsik éjféltől 1 órától közlekednek.

Közgazdaság.

— **Időjárás.** (A központi meteorologiai intézet távirati jelentése.) E hó 30-ára meleg időjárás várható, zivatarokkal.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Gyengébb irányzat mellett eladatott 22.000 mtm. buza 5 fillérral olcsóbb áron.

A többi terményekben nem volt forgalom.

A határidő-üzletben alacsonyabb amerikai jegyzésekre és olcsóbb készárura a határidő-üzlet gyengébb irányzattal zárult és az összes gabonaneműek csökkentek. A forgalom mérsékelt maradt.

	Kezdete	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	725	723—724
Buza ápr. 1904	748	747—746
Rozs	—	—
Rozs okt.-re	612	609—610
Rozs	—	—
Zab májusra	—	—
Zab	—	—
Zab okt.-re	528	530—52
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	616	613—614
Tengeri aug.-ra	618	615—616
Tengeri májusra	596	495—594
Repce aug.-ra	11.45	11.45—11.50
Repce	—	—

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Éltesebb nő vidékre
HÁZVEZETŐNEK
kerestetik.

Ítémet vagy szerb nyelvet

beszélők előnyben részesülnek.

Czím a kiadóhivatalban.

A mű festőhez

czimzett egyházi szerek és festék kereskedés,
mű és iparfestészeti terem megnyitás.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a közel husz éven át főnálló üzletemet megnagyítom és kibővitem

egyházi szer és festék-kereskedéssel.

A »Műfestőhez« czimzett kereskedésben elfogadtatnak megrendelések egyházi képfestésre, portraif festésre, templom festésre bármely stylben; szobafestések magyar stylben; termek és szállodák modern kifestése; aranyozások, o.tár-építések, szobrok polikromlónása, másolások, szóval minden a műfestési és festési szakmába vágó munkák.

Előnyös beszerzési források lehetővé teszik, hogy **eredeti gyári árakban számíthatok, s így ve-vőmet olcsón és szolidan szolgálhatom ki.**

Ajánlom továbbá a festőknek és háztulajdonosoknak

le gujabb ta lálmányomat

nedves falaknak szárazza tétele végett festés által,

mely feleslegessé tesz minden grundolást, s hulladék leválást. Ezen új találmányom

a Bátorí magyar új enyv,

mely kizárólag csak nálam kapható. — **100 kiló 25 kor.,** úgy, hogy meghigitva egy kiló enyv **csak 4 fillérbe** kerül. De a festőnek azáltal is nagy előnye van, mert oly **kész enyv**et kap, amelyet bármily vízzel megkritkíthat, szagtalan, főzni nem kell és sok időn át tartható, mer nincs romlásnak kitéve.

Festőmestereknek 1 kilónként is szolgálok, 1 kiló 10 fill. a mi egy menyezethez vagy egy falnak elégséges.

Bátorí (Blaskovits) Mihály

műfestész Szabadkán.

Üzlet: *Deák-utca Jó-féle ház. Lakás: VII. kör, Erdő-utca 66. sz.*

SÜROONY-CZIM:
DANIEL SZABADKA

AJÁNlja A DÜSAN FELSZERELT
CSERÉPKÁLYHA- ÉS CEMENTÁRÚ
RAKTÁRÁT

DANIEL JÓZSEF
Szabadka

CSERÉPKÁLYHA-KÉSZITŐ
ÁLLANDÓ MINTARAKTÁR:
BATTHÁNYI-UTCZA, CSAJKÁS-FÉLE HÁZ

ELVÁLLAL MINDENFÉLE, E SZAKMÁBA VÁGÓ MUNKÁT.